

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1559

av Mikael Jansson och Roger Richtoff (båda SD)

Älvdalskan som eget språk

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna älvdalskan officiellt som ett eget språk och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svenska språket har många dialekter, det finns för varje landskap påfallande särskillnader, ja till och med för varje ort finns små särkillnader. Dialekterna är viktiga för vår kultur, men tyvärr är de i avtagande. Först försvinner dialekternas ”egna” annorlunda ord eftersom de inte alls förstås i övriga riket, den processen är nästan genomgången. Sedan försvinner särskilt avvikande uttalsskillnader. Många medborgare talar redan rikssvenska som är en form mer eller mindre bestämd av hur skådespelare och tjänstemän vid SVT talar och låter.

Undantaget mot denna process är de orter företrädevis i norra Dalarna där den egna dialekten behållits som ett eget språk och används parallellt med svenskan. Varför det blivit så på vissa orter kan ha olika skäl: isolation, stor särskillnad i dialekt och en underliggande kamp mot centralmakten. Framst i detta perspektiv är älvdalskan i Älvdalen.

Vikingatidens mer gemensamma nordiska språk har under tidernas gång sönderfallit i sex nordiska språk: svenska, norska bokmål, norska nynorsk, danska, isländska och färöiska. Svenskan har tagit emot många låneord, först främst från tyskan och senare främst från engelskan, men även från andra språk.

Älvdalen har inte emottagit så många låneord och har därför behållit likheter i ord med isländskan och engelskan allt ifrån förhållandena som de var på vikingatiden. England tillhörde ju då Skandinavien. Även älvdalskans grammatik är vikingatida och

mer komplicerad än svenskans och språket har fler bokstäver än svenskan, eftersom de har kvar ett par ljudande bokstäver som försvunnit i svenskan. Dessa betecknas med runor och det finns särskilda typsnitt på data som rymmer dessa runor.

Tråkigt nog såg regeringsmakten i tidigare sekler dialekter som problem och älvdalska barn som råkade tala älvdalska i skolan fick stryk. Dialekten skulle hamras ut ur älvdalingarna, lyckligtvis gick inte detta och idag är älvdalingarna tvåspråkiga: man dalskar och man svenskar (förklaring: Man talar älvdalska och man talar svenska). Antalet som talar älvdalska är inte så många tusen och även älvdalskan förvandlas.

Älvdalskan är ett eget språk eftersom det är så annorlunda att man måste lära sig det för att förstå det. Genom att förklara älvdalskan officiellt som eget språk vinner vi:

- ◆ Kulturellt, ett starkare samband med viktig historia.
- ◆ Demokratiskt, ett erkännande av älvdalsbornas kamp för sitt språk.
- ◆ Forskningsmässigt, en levande fördjupning i nordiska språk.

Mikael Jansson (SD)

Roger Richtoff (SD)